

මුදල් සහ බැංකු කටයුතු

මුදල් සැපයුම

1988 වසරේදී මූල්‍ය වර්ධනයන්ගේ ප්‍රධාන ලක්ෂණය වූයේ දේශීය ණයෙහි ඇති වූ විශාල වර්ධනය නිසා මුදල් සැපයුමේ වර්ධන අනුපාතිකයේ සිදු වූ සැලකිය යුතු වැඩිවීමයි. 1987 වර්ෂය අවසානයේදී සියයට 18 ක් වූ මහජනයා සතු ව්‍යවහාර මුදල් සහ ඉල්ලුම් තැන්පතු වලින් සමන්විත වන පටු මුදල් සැපයුමෙහි (M_1) වාර්ෂික වර්ධන වේගය 1988 වර්ෂය අවසානයේදී සියයට 29 ක් දක්වා ඉහළ නැගුණි. 1987 රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,904 ක වර්ධනය සමඟ සසඳන විට 1988 දී පටු මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,296 ක් විය. මේ අතර, 1987 දී වූ සියයට 12 ක වර්ධනය සමඟ සසඳන විට වාණිජ බැංකු වෙතැති මහජනයා සතු කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු (ආසන්න මුදල්) 1988 දී වර්ධනය වූයේ සියයට 7 කින් සුළු වශයෙනි. ඒ අනුව, M_1 හි සහ ආසන්න මුදල්හි එකතුව වශයෙන් අර්ථ දැක්වෙන පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_2) 1988 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,611 කින් හෙවත් සියයට 16 කින් වර්ධනය වූයේ 1987 දී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,475 ක හෙවත් සියයට 15 ක වර්ධනය සමඟ සසඳන විටය.

1988 දී M_1 හි වූ සැලකිය යුතු වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑවේ මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල් රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,992 කින් හෙවත් සියයට 37 කින් වැඩි වීමය. 1987 දී මෙහි සංසන්දනාත්මක වර්ධනය රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,925 ක් හෙවත් සියයට 17 ක් විය. ඒ අනුව, 1987 දී සියයට 54 ක් වූ M_1 හි අඩංගු ව්‍යවහාර මුදල් කොටස 1988 දී සියයට 57 දක්වා වැඩි විය. මේ සඳහා විශාල වශයෙන් බලපෑවේ රටෙහි ඇති වූ අක්‍රමික කලබලකාරීත්වය හේතුවෙන් හදිසි අවස්ථාවලට මුහුණ දීම සඳහා දුර්වල වත්කම් ලඟ තබා ගැනීම කෙරෙහි මහජන කැමැත්ත යොමු වීමය. එමෙන්ම, ව්‍යවහාර මුදල් සඳහා මහජන ඉල්ලුම විශේෂයෙන් රු. 1,000 සහ රු. 500 තෝරවූ සඳහා ඉල්ලුම තවදුරටත් ඉහළ මට්ටමක පැවතුනේ උද්ධමනකාරී පීඩනයක් සහිත පසුබිමක ගණුදෙනුවලදී ඉහළ වටිනාකම් සහිත මුදල් තෝරවූ භාවිතයට ගැනීම වැඩි වීම නිසාය. මේ අතර මුළු ව්‍යවහාර මුදල් නිකුතුවෙහි මෙම තෝරවූවල දායකත්වය 1987 අවසානයේදී සියයට 61 සිට 1988 අවසානයේදී සියයට 66 දක්වා වැඩි විය.

1988 වසර තුළදී ආසන්න මුදල් සැපයුම රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,315 කින් හෙවත් සියයට 7 කින් වැඩි විය. මෙම වර්ධනය විශාල වශයෙන් පිළිබිඹු වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,100 කින් හෙවත් සියයට 8 කින් වැඩි වූ පෞද්ගලික අංශයේ ගණුදෙනු කරුවන්ගේ කාලීන සහ ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු තුළිනි. මේ සමඟ සසඳන කල රජය සංස්ථාවල කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතුවල රුපියල් දශ ලක්ෂ 242 ක හෙවත් සියයට 5 ක ආන්තික වැඩි වීමක් වාර්තා විය. මේ අතර, 1987 වර්ෂය තුළදී වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 68 ක වැඩි වීම හා සසඳන විට 1988 දී සමුපකාර ආයතනවල කාලීන හා ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 27 කින් අඩු වීමක් පෙන්වීය.

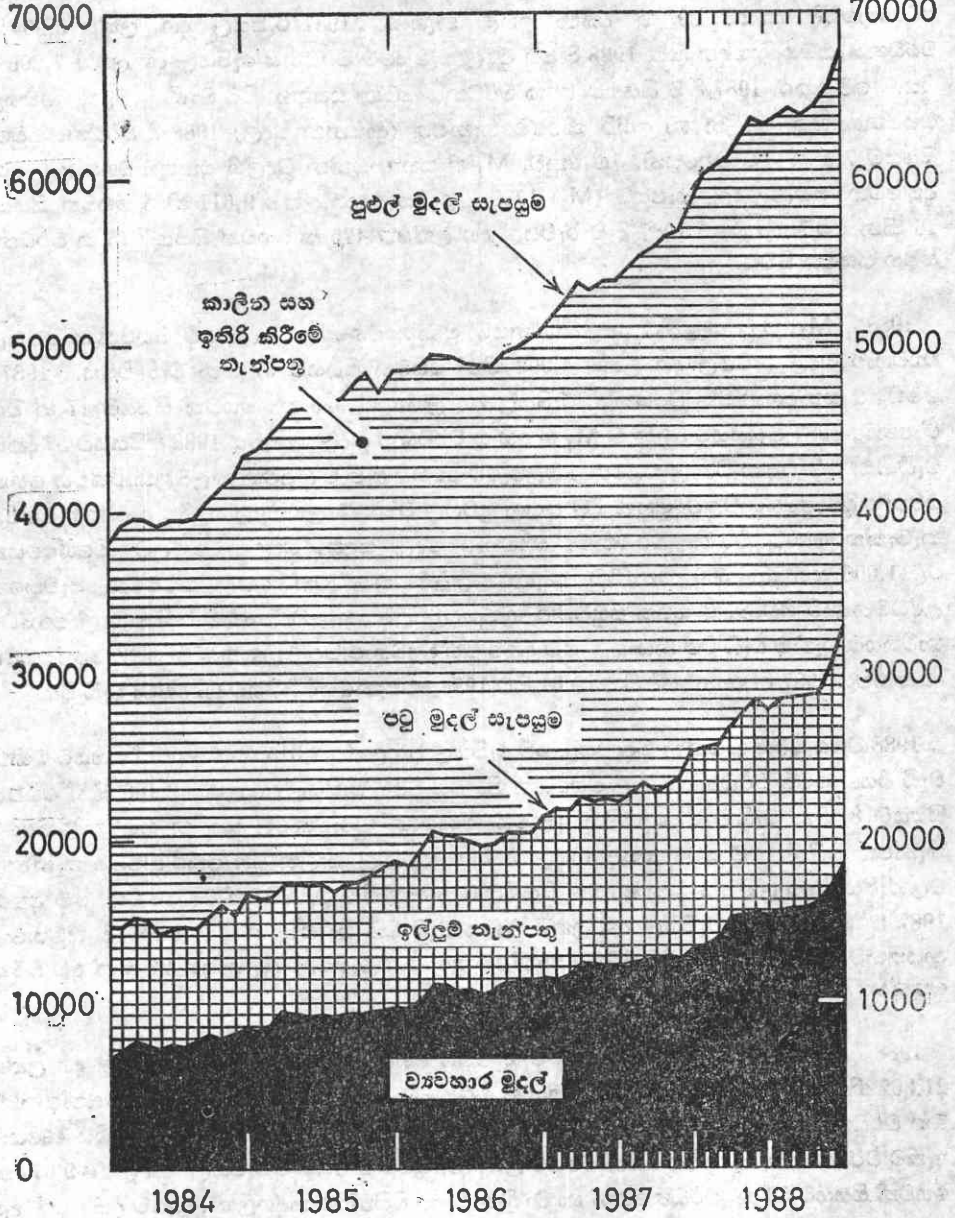
1988 දී මූල්‍ය සමස්තයන්ගේ කියුණු වැඩි වීමට හේතු වූයේ දේශීය ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 21,302 කින් හෙවත් සියයට 28 කින් කියුණු ලෙස වර්ධනය වීමයි. 1987 දී මීට සංසන්දනාත්මක වර්ධනය රුපියල් දශ ලක්ෂ 11,457 ක් හෙවත් සියයට 18 ක් විය. 1988 දී දේශීය ණයෙහි ඇතිවූ වර්ධනය බැංකු ක්‍රමය විසින් රජයට ලබා දුන් ඉද්ධ ණයෙහි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,017 ක හෙවත් සියයට 33 ක වර්ධනයෙන් හා වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් දළ ණයෙහි වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 12,285 ක හෙවත් සියයට 25 ක ප්‍රසාරණයෙන් යුක්ත විය. 1987 දී අනු පිළිවෙලින් මේ හා සංසන්දනාත්මක ප්‍රසාරණයන් වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,502 ක් හෙවත් සියයට 20 ක් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,955 ක් හෙවත් සියයට 17 කි.

මුදල් සැපයුම

මාසිකව

රුපියල් දශ ලක්ෂ

රුපියල් දශ ලක්ෂ

1.46 සංඛ්‍යා සටහන

මූල්‍ය සමස්තයන් 1986 - 1988

ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ

කාලච්ඡේදය අවසානයේදී	පවු මුදල් සැපයුම (M ₁)						පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)					
	1986	1987	1988	වෙනසේ ප්‍රතිශතය 1985/1986	වෙනසේ ප්‍රතිශතය 1986/1987	වෙනසේ ප්‍රතිශතය 1987/1988	1986	1987	1988	වෙනසේ ප්‍රතිශතය 1985/1986	වෙනසේ ප්‍රතිශතය 1986/1987	වෙනසේ ප්‍රතිශතය 1987/1988
ජනවාරි ..	18,456	21,845	25,336	+ 11.7	+ 18.4	+ 16.0	48,498	51,887	60,060	+ 10.4	+ 7.0	+ 15.8
පෙබරවාරි ..	19,062	21,738	25,672	+ 14.9	+ 14.0	+ 18.1	48,587	52,799	60,846	+ 8.3	+ 8.7	+ 15.2
මාර්තු ..	20,454	22,556	26,640	+ 18.7	+ 10.3	+ 18.1	49,410	53,855	61,081	+ 9.2	+ 9.0	+ 13.4
අප්‍රේල් ..	20,287	22,121	27,467	+ 17.1	+ 9.0	+ 24.2	49,335	53,278	62,465	+ 7.2	+ 8.0	+ 17.2
මැයි ..	20,043	22,305	28,178	+ 16.5	+ 11.3	+ 26.3	49,119	53,972	63,687	+ 6.6	+ 9.9	+ 18.0
ජූනි ..	19,949	22,075	27,792	+ 15.1	+ 10.7	+ 25.9	48,959	53,942	63,118	+ 5.9	+ 10.2	+ 17.0
ජූලි ..	19,615	22,574	28,053	+ 15.6	+ 15.1	+ 24.3	48,882	54,624	63,645	+ 4.8	+ 11.7	+ 16.5
අගෝස්තු ..	19,731	23,160	28,234	+ 14.5	+ 17.4	+ 21.9	48,771	55,236	64,116	+ 3.8	+ 13.3	+ 16.1
සැප්තැම්බර් ..	20,399	22,973	28,453	+ 16.8	+ 12.6	+ 23.8	49,430	55,927	63,932	+ 3.2	+ 13.1	+ 14.3
ඔක්තෝබර් ..	20,219	23,143	28,684	+ 13.8	+ 14.5	+ 23.9	49,868	56,560	64,371	+ 3.1	+ 13.4	+ 13.8
නොවැම්බර් ..	20,293	23,551	30,379	+ 11.6	+ 16.1	+ 29.0	50,057	56,916	66,088	+ 6.0	+ 13.7	+ 16.1
දෙසැම්බර් ..	21,179	25,083	32,379	+ 12.9	+ 18.4	+ 29.1	50,860	58,335	67,946	+ 5.1	+ 14.7	+ 16.4
මාසික සාමාන්‍යය ..	19,974	22,760	28,106	+ 14.9	+ 14.0	+ 23.4	49,315	54,778	63,446	+ 6.1	+ 11.1	+ 15.8

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

1.47 සංඛ්‍යා සටහන

මූල්‍ය සමස්තයන් සහ ඒවාට කුඩුදුන් සාධක

ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ

ශීර්ෂය	1986 දෙසැම්බර්	1987 දෙසැම්බර්	1988 දෙසැම්බර්	1986/1987 වෙනස		1987/1988 වෙනස	
				ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය	ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය
මූල්‍ය සමස්තයන්							
1. මහජනයා වෙතැති ව්‍යවහාර මුදල්	11,570	13,495	18,487	+ 1,925	+ 16.6	+ 4,992	+ 37.0
2. මහජනයා වෙතැති ඉල්ලුම් තැන්පතු	9,609	11,588	13,892	+ 1,979	+ 20.6	+ 2,304	+ 19.9
පවු මුදල් සැපයුම (M ₁)	21,179	25,083	32,379	+ 3,904	+ 18.4	+ 7,296	+ 29.1
3. වාණිජ බැංකු වෙතැති පෞද්ගලික අංශයේ කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු	29,681	33,252	35,567	+ 3,571	+ 12.0	+ 2,315	+ 7.0
3.1 සමුපකාර ආයතන	702	771	743	+ 69	+ 9.7	- 27	- 3.6
3.2 රාජ්‍ය සංස්ථා	4,742	4,861	5,103	+ 119	+ 2.5	+ 242	+ 5.0
3.3 අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ගනුදෙනුකරුවන් (අ)	24,237	27,620	29,721	+ 3,383	+ 13.9	+ 2,100	+ 7.6
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)	50,860	58,335	67,946	+ 7,475	+ 14.7	+ 9,611	+ 16.4
කුඩුදුන් සාධක							
1. දේශීය ණය	64,109	75,566	96,867	+11,457	+ 17.9	+21,302	+ 28.2
1.1 රජයට දෙන ලද ශුද්ධ ණය	22,546	27,048	36,065	+ 4,502	+ 20.0	+ 9,017	+ 33.3
1.1.1 රජයට දෙන ලද දළ ණය	27,599	31,519	44,311	+ 3,920	+ 14.2	+12,792	+ 40.6
මහ බැංකුව විසින්	24,846	26,157	36,439	+ 1,311	+ 5.3	+10,282	+ 39.3
වාණිජ බැංකු විසින්	2,753	5,362	7,872	+ 2,609	+ 94.7	+ 2,510	+ 46.8
1.1.2 රජයේ තැන්පතු සහ මුදල් ගේෂ	- 5,053	- 4,471	- 8,246	+ 582	+ 11.5	- 3,775	- 84.4
1.2 පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද දළ ණය	41,563	48,518	60,802	+ 6,955	+ 16.7	+12,285	+ 25.3
1.2.1 සමුපකාර ආයතන	1,424	1,123	1,318	- 301	- 21.1	+ 195	+ 17.4
1.2.2 රාජ්‍ය සංස්ථා	4,739	7,366	10,787	+ 2,627	+ 55.4	+ 3,421	+ 46.4
1.2.3 අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ගනුදෙනුකරුවන්	35,400	40,029	48,697	+ 4,629	+ 13.1	+ 8,669	+ 21.7
8,859	8,416	4,644	- 443	- 5.0	- 3,772	- 44.8	
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)	22,108	25,647	33,565	- 3,539	- 16.1	- 7,919	- 30.9
2. බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ)	-	-	-	-	-	-	-
3. අනෙකුත් ශීර්ෂ (ශුද්ධ)	-	-	-	-	-	-	-
3.1 මහ බැංකුවේ අනෙකුත් වගකීම් (ශුද්ධ)	- 15,332	- 15,282	- 14,693	+ 50		+ 588	
3.2 වාණිජ බැංකුවල අනෙකුත් වගකීම් (ශුද්ධ)	- 6,881	- 10,413	- 18,472	- 3,532		- 8,059	
3.3 නුවමාරුවෙහිත් පවත්නා ශීර්ෂයන් සඳහා ගැලපිලි	105	48	400	- 57		- 448	
පුළුල් මුදල් සැපයුම (M ₂)	50,860	58,335	67,946	+ 7,475	+ 14.7	+ 9,611	+ 16.4

සටහන : සලකුණුවලින් පුළුල් මුදල් සැපයුම (M₂) හි බලපෑම දැක්වේ.

(අ) නිරන්තරවැසිකයන්ගේ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් තැන්පතු ඇතුළත් නොවේ.

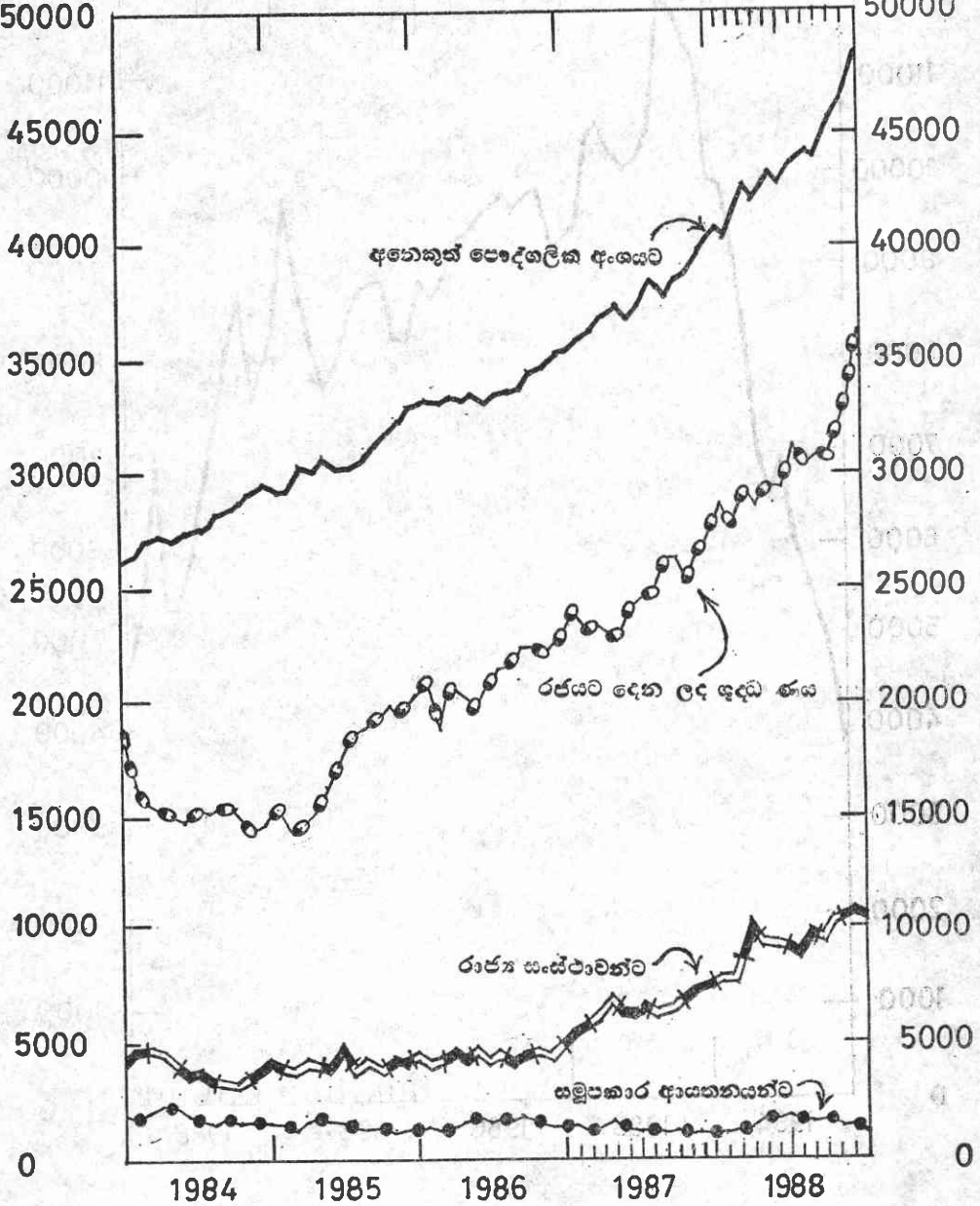
මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

දේශීය ණය

මාසිකව

රුපියල් දශ ලක්ෂ

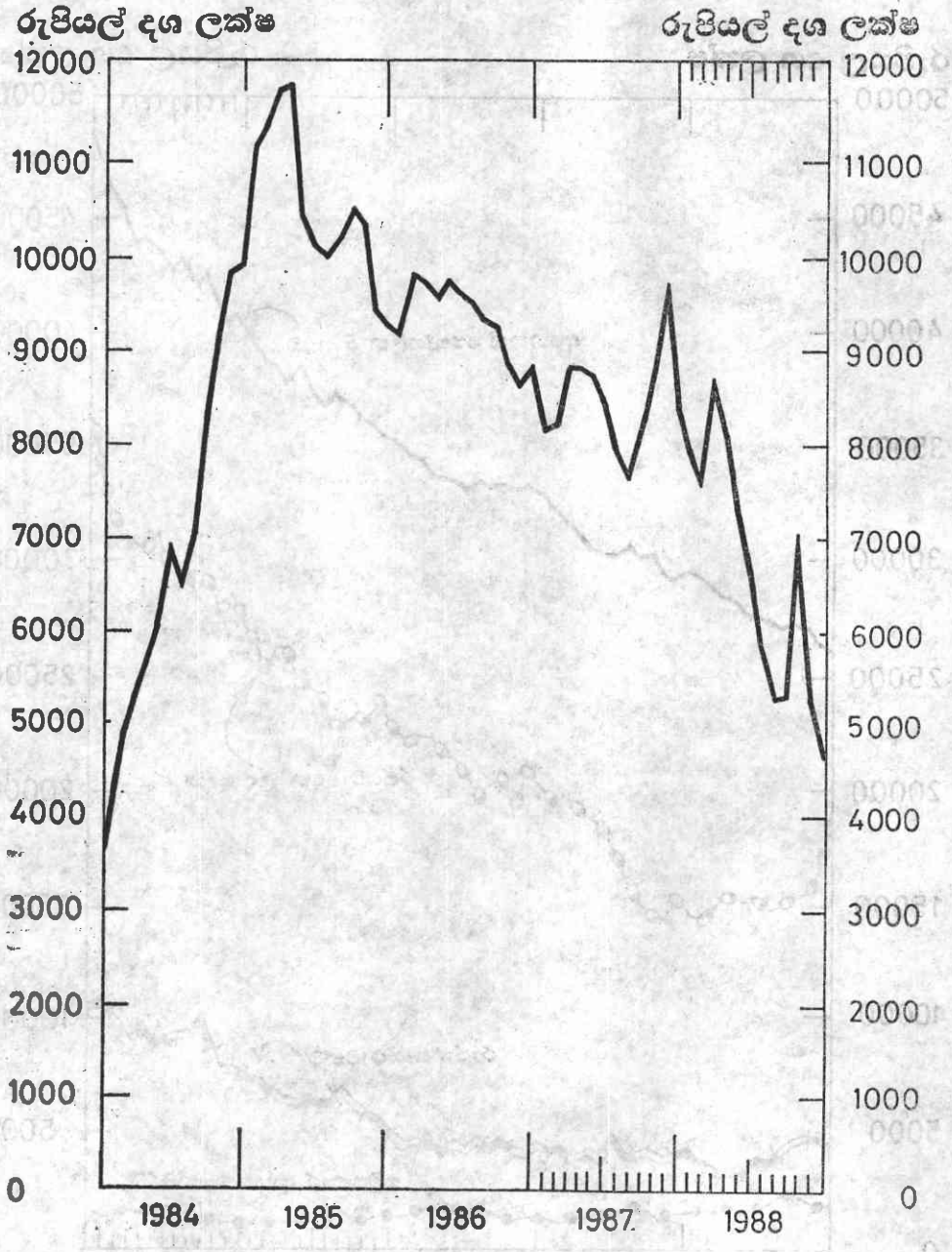
රුපියල් දශ ලක්ෂ

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

බැංකු විදේශීය වත්කම් (ශුද්ධ)

මාසිකව

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

වර්ධනය වූ අයවැය හිඟයක් සහිත පසුබිමක බැංකු ක්‍රමය වෙනත් රජය ලබා ගත් ණය 1988 වසර තුළදී සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය. බැංකු ක්‍රමය විසින් රජයට ලබා දුන් දළ ණය 1988 දී රුපියල් බිලියන 12.8 කින් වැඩි වූ අතර 1987 දී මෙම ණය වර්ධනය වූයේ රුපියල් බිලියන 3.9 කිනි. 1988 හි සම්පූර්ණ වැඩි විමෙන් රුපියල් බිලියන 10.3 ක හෙවත් සියයට 80 ක විශාල කොටසකට දයක වූයේ මහ බැංකුව විසින් රජයට ලබා දුන් ණයයි. මෙය, මනා මූල්‍ය කළමනාකරනය සහ උද්ධමන පීඩනයන් පාලනය කිරීම යන අංශයන් ගෙන් බැඳු කල, අහිතකර තත්ත්වයක් විය. නියුණු ලෙසින් දුර්වල වූ අයවැය තත්ත්වය නිසා 1988 අවසාන මාස තුළදී බැංකු ක්‍රමයෙන් ණය ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය වඩාත් සැලකිය යුතු මට්ටමක පැවතිණි. ඔක්තෝබර් මාසය දක්වා රජය විසින් බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබා ගත් ණය සුළු වශයෙන් උච්චාවචන සහිතව මද වේගයකින් වැඩි වූ නමුත් වසරේ අවසාන මාස දෙක තුළදී පෙන්වූයේ නියුණු වර්ධනයකි. 1988 මුල් මාස 10 තුළදී රජය විසින් ලබා ගත් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,758 කින් වැඩි වූ අතර මෙම වැඩි විමේ මාසික සාමාන්‍යය වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 376 කි. කෙසේ වුවත්, 1988 අවසාන මාස දෙක තුළදී මෙය, රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,259 කින් නියුණු ලෙස වැඩි වූයේ මූල්‍ය සමස්තයන් කෙරේ සැලකිය යුතු පීඩනයක් ඇති කරමිනි.

රජය මෙන්ම පෞද්ගලික අංශය විසින්ද 1988 දී බැංකු ණය භාවිතය වැඩි කරන ලදී. ඊට පෙර වර්ෂයේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,955 ක හෙවත් සියයට 17 ක වැඩි විම සමඟ සසඳන විට 1988 වර්ෂය තුළදී බැංකු ක්‍රමය විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 12,285 කින් හෙවත් සියයට 25 කින් වැඩි විය. මෙම වැඩි විමෙන් විශාල කොටසකට එනම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,669 කට හෙවත් සියයට 71 කට දයක වූයේ අනිකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ගණුදෙනු කරුවන්ය. මෙම අංශය විසින් භාවිතයට ගත් ණය ප්‍රධාන කොටම යුක්ත වූයේ වර්ෂය තුළදී පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,347 ක සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,761 ක වැඩි විමක් පෙන්වූ ණය සහ අධිරා වලිනි. මේ අතර පෙර වර්ෂයේ වූ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,627 ක හෙවත් සියයට 55 ක වැඩි විම සමඟ සසඳන විට 1988 දී වාණිජ බැංකු විසින් රාජ්‍ය සංස්ථාවලට දුන් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,421 කින් හෙවත් සියයට 46 කින් ප්‍රසාරණය විය. මෙම අංශයේ නියුණු වැඩි විමට හේතුවූයේ, එක් අතකින් අර්බුදකාරී තත්ත්වයන් සහ අනික් අතින් විශේෂ-යෙන්ම වැඩි කළ වෙනත නිසා වූ පිරිවැය වැඩි විමෙන් ප්‍රධාන රාජ්‍ය සංස්ථා කිහිපයක කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවන් ඉහළ යාමය. 1987 දී පෙන්නුම් කළ රුපියල් දශ ලක්ෂ 301 ක හෙවත් සියයට 21 ක අඩු විමට ප්‍රතිවිරුද්ධව 1988 වර්ෂය තුළදී සමූපකාර ආයතනවලට දුන් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 195 ක හෙවත් සියයට 17 ක වැඩි විමක් පෙන්නුම් කළේය. මෙම වැඩි විම සම්පූර්ණයෙන්ම සමන්විත වූයේ වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළදී පැවති කලබලකාරී තත්ත්වය නිසා නැවත ගෙවීම ප්‍රමාද වූ වි මිළදී ගැනීම සඳහා දුන් ණය වලිනි.

1988 දී විදේශීය අංශයේ කටයුතු M₂ කෙරෙහි රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,772 ක සංකෝචනාත්මක බලපෑමක් ඇති කළේය. මෙය, ගෙවුම් ශේෂ තත්ත්වය අයහපත් වීම හේතුවෙන් 1985 සිට දක්නට වූ අඛණ්ඩ ප්‍රවණතාවකි. කෙසේ වුවත්, අධික වශයෙන්ම ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් පහත වැටීම 1988 සිදු වූ අතර මින් ගෙවුම් ශේෂ තත්ත්වය තවදුරටත් පිරිහීම පිළිබිඹු විය. වර්ෂය තුළ ශුද්ධ විදේශීය බැංකු වත්කම්වල පහත වැටීම මහ බැංකුවේ ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,977 කින් සහ වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 795 කින් පහත වැටීමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි.

වාණිජ බැංකු කටයුතු

1988 වර්ෂයේදී වාණිජ බැංකු, ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය පිළිබඳව මිශ්‍ර අත්දැකීම් ලැඟ. වසර මුල් කාලයේදී වූ බැංකු සේවකයින්ගේ අකුරට වැඩ කිරීමේ ව්‍යාපාරය, මහ බැංකු සංචිත අවශ්‍යතාවයන් ඉහළ දැමීම සහ වර්ෂය අවසානයේදී ඇති වූ කලබලකාරී තත්ත්වය විශේෂයෙන්, රාජ්‍ය බැංකු දෙකෙහි ද්‍රවශීලතාවය කෙරේ අයහපත් ලෙස බලපෑවේය. මේ අතර වැඩි දියුණු වූ තැන්පතු සංවලන සහ ද්‍රවශීල වත්කම්වල අරමුදල් ආයෝජනය කිරීම මගින් ණය දීමේ

ක්‍රියාවලියට සිදු කළ ගැලපුම් හේතුවෙන් ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය සතුටුදායක මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට සමහර බැංකු සමත් විය. අනික් අතට, අන්තර් බැංකු ඒකීයණ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි පැවති ඉහළ පොළී අනුපාතික ද්‍රවශීලතා හිඟ පැවති බැංකුවල ගැටළු උග්‍ර කිරීමට හේතු විය. 1988 අවසාන කාර්තුවේදී රටේ කලබලකාරී තත්ත්වය උත්සන්නවීම නිසා ඇති වූ ද්‍රවශීලතා ප්‍රශ්ණ මහහරවා ගනු වස් වාණිජ බැංකු සඳහා මහ බැංකුව විසින් තාවකාලික විශේෂ ණය පහසුකම් සැලසීමේ ක්‍රමයක් දෙසැම්බර් මසදී අරඹන ලදී.

වර්ෂය තුළදී අන්තර් බැංකු ඒකීයණ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි අරමුදල් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ වෙතට ගලායාම නිසා ඒකීයණ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි ගණුදෙනු ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ඒ අනුව 1988 වර්ෂයේදී එම වෙළෙඳපොළෙහි නොපියවා පැවති ණයෙහි මාසික සාමාන්‍යය රුපියල් දශ ලක්ෂ 140 කින් අඩුවී වර්ෂය අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 675 ක මට්ටමකට ළඟාවිය. 1987 දී වර්ෂයකට සියයට 5-21 ක් වූ පොළී අනුපාතික 1988 දී වර්ෂයකට සියයට 6-30 දක්වා වැඩි වීමෙන්ද මෙම වෙළෙඳපොළෙහි අරමුදල් සැපයුම අඩුවීම පිළිබිඹු කෙරේ. 1988 වර්ෂයේ වාණිජ බැංකු කෙටිකාලීන අරමුදල් ආයෝජනය කිරීමේ ආකර්ෂණීය මාධ්‍යයක් වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළ වැදගත් විය. 1987 වර්ෂය අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,850 ක් වූ වාණිජ බැංකුවල භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දැරීම් 1988 වර්ෂය අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,857 දක්වා වැඩි විය. 1988 වර්ෂය තුළදී වාණිජ බැංකු විසින් නිකුත් කළ තැන්පතු සහතිකවල නොපියවා පැවති වටිනාකම රුපියල් දශ ලක්ෂ 367 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩිවී වර්ෂය අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,399 ක් බවට පත්විය. සේලාන්ට් ට්‍රස්ට් බැංකුව සහ ඉන්දියන් බැංකුව තැන්පතු සහතික වෙළෙඳපොළට ඇතුළත් වීමත් සමඟ මෙම වෙළෙඳපොළෙහි ක්‍රියාත්මක වන මුළු බැංකු සංඛ්‍යාව 23 දක්වා වැඩි විය.

පසුගිය වර්ෂයේදී පැවති රුපියල් දශ ලක්ෂ 10,505 ක හෙවත් සියයට 16 ක වර්ධනය සමඟ සසඳන කල විමසුමට භාජනය වන වර්ෂය තුළදී, වාණිජ බැංකු සතු මුළු සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 18,989 කින් හෙවත් සියයට 25 කින් වැඩි විය. 1988 වර්ෂයේදී වාණිජ බැංකු සම්පත් වර්ධනයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 7,929 ක් හෙවත් සියයට 42 ක් වූ සැලකිය යුතු කොටසක් තැන්පතු සංවලනය මගින් සිදු විය. 1987 වර්ෂයේදී මෙයට අනුරූප වැඩිවීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 6,441 ක් හෙවත් සියයට 15 ක් විය. 1988 වර්ෂයේදී කාලීන සහ ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු (දිගු කාලීන තැන්පතුද ඇතුළත්ව) සහ ඉල්ලුම් තැන්පතු පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,477 කින් හා රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,452 කින් වැඩි විය.

1988 වර්ෂයේදී වාණිජ බැංකු ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 178 කින් සුළු වශයෙන් වැඩි විය. වාණිජ බැංකු විසින් මහ බැංකුවෙන් ලබාගත් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 427 කින් ඉහළ ගිය අතර, බැංකු සහ අනිකුත් මූල්‍ය ආයතනයන්ගෙන් ලබාගත් ණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 366 කින් අඩු විය. වර්ෂය තුළදී අනිකුත් වගකීම් සහ ගෙවූ ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 10,213 කින් හා රුපියල් දශ ලක්ෂ 820 කින් සැලකිය යුතු පරිදි ඉහළ යාම වාණිජ බැංකුවල සම්පත් පදනම වැඩි වීමට ඉවහල් විය.

වාණිජ බැංකු සම්පත්හි තෝරාගත් ශීර්ෂයන්ගේ වෙනස්වීම් සහ ඒවායේ උපයෝගීකරණය ශුද්ධ පදනමක් මත 1.48 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දැක්වේ. 1988 වර්ෂයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,198 ක ප්‍රමාණයක් භාවිතා කළ අනිකුත් පෞද්ගලික අංශය වාණිජ බැංකු සම්පත් භාවිතයට ගත් ප්‍රධාන අංශය විය. මෙය තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 4,470 කින් සහ අත්තිකාරම් හා ආයෝජන රුපියල් දශ ලක්ෂ 8,668 කින් වැඩි වීමෙහි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් විය. මේ අතර වාණිජ බැංකු සම්පත්වලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,183 ක් රාජ්‍ය සංස්ථා මගින් ප්‍රයෝජනයට ගැණුණි.

1.48 සංඛ්‍යා සටහන

වාණිජ බැංකු සම්පත්හි තෝරාගත් ශීර්ෂයන්ගේ වෙනස්වීම් සහ ඒවායේ උපයෝගීකරණය ශුද්ධ පදනමක් මත

රුපියල් දශ ලක්ෂ

අංශය	1986/1987 අවසානයට	1987/1988 (අ) අවසානයට
1. රජය	-3,034.7	- 700.4
2. මහ බැංකුව	2,970.7	- 647.2
3. රාජ්‍ය සංස්ථා	-1,652.0	- 3,183.3
4. සමුපකාර ආයතන	472.5	- 130.2
5. අනෙකුත් පෞද්ගලික	- 68.1	- 4,198.3
6. අන්තර් බැංකු	1.1	72.2
7. විදේශ	- 178.1	794.7
8. වෙනත් ශීර්ෂ	1,488.6	7,992.5

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

සටහන : අඩුකිරීමේ සලකුණින් ශුද්ධ වශයෙන් සම්පත් උපයෝගීකරණය දැක්වේ.

(අ) බැංකු ක්‍රමයේ සාමාන්‍ය ක්‍රියාවලියට බලපෑම් ඇතිකළ, 1988 අවසාන කාලයේ උදුඩු කලබලකාරී තත්ත්වය නිසා 1988 සංඛ්‍යා විශාල ලෙස විකෘති විය.

1988 වර්ෂයේදී අන්තර් බැංකු අංශයෙන් වාණිජ බැංකුවලට ශුද්ධ වශයෙන් එක්වූ සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 72 ක් විය. මේ අතර විදේශීය අංශය වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ සම්පත් වර්ධනය කෙරේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 795 ක ප්‍රමාණයකින් දියක විය. මෙය ණය ගැනීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 117 කින් සහ තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,288 කින් වැඩි වීමකින්ද, විදේශ ශේෂ (අපනයන බිල්පත්ද ඇතුළුව) රුපියල් දශ ලක්ෂ 610 කින් අඩු වීමකින්ද සමන්විත විය.

1988 වර්ෂය තුළදී වාණිජ බැංකු ගනුදෙනු කරුවන්ගට සලසන සේවාවන් කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා තවදුරටත් පියවර ගනු ලැබීය. ගනුදෙනු කිරීමේ වේලාවන් දීර්ඝ කිරීම, බැංකු කටයුතු පරිගණක යන්ත්‍ර මඟින් සිදු කිරීම සහ බැංකු සේවාවේ නියැලී මිනිස්බල සම්පත් සංවර්ධනය සහ පුහුණු කිරීමේ කටයුතු වඩාත් තීව්‍ර කිරීම මෙම පියවරයන්ට ඇතුළත් වේ. ග්‍රාමීය පෙදෙස්හි සිටින සිය නියෝජිතයන් මඟින් එම පෙදෙස්වල සුළු පරිමාණයේ ණය ලබා ගන්නන්ට ණය ලබාදීම සඳහා රාජ්‍ය බැංකු දෙක මඟින් "නියෝජිත බැංකු ක්‍රමයක්" ආරම්භ කරන ලදී.

1988 වර්ෂයේදී සේලාන් ට්‍රස්ට් බැංකුව විසින් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයක් ආරම්භ කිරීමත් සමඟ ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන එම බැංකු ඒකක සංඛ්‍යාව 24 දක්වා වැඩි විය. 1988 වර්ෂය තුළදී විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයන්හි මුළු වත්කම්/වගකීම් ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 9 කින් පහත වැටී වසර අවසානයට ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 654 ක් බවට පත්විය. 1988 වර්ෂයේදී විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකක විසින් නේවාසික නොවන අංශයට ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශීය බැංකු සඳහා සපයන ලද ණය ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 40 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ

නමුත්, දේශීය අංශයේ නොපියවන ලද ණය ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 81 කින් අඩු වූ අතර, මහ කොළඹ ආර්ථික කොමිසමට අයත් ව්‍යාපාරයන්හි ණය ගැනීම් ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2 කින් වැඩි විය. මහ කොළඹ ආර්ථික කොමිසමෙන් බාහිර අනුමත ව්‍යාපාරයන්හි ණය ගැනීම් ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 33 කින් අඩු විය. විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් බැංකු ඒකකයන් වෙත පැවති නේවාසික හා නිර්නේවාසික අංශයන්හි තැන්පතු පිළිවෙලින් ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 4 කින් සහ ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 37 කින් අඩු විය. වර්ෂය තුළදී මෙම බැංකු ඒකකයන්හි අරමුදල්වලින් ඇමෙරිකානු එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 36 ක් භාවිතා කළ නේවාසික නොවන විදේශීය බැංකු ශුද්ධ වශයෙන් සමපත් භාවිතා කළ ප්‍රධානතම අංශය වශයෙන් කැපී පෙනුණි.

බැංකු ව්‍යාපෘතිය

මෑතකදී දේශීය බැංකු අතරට එක්වූ සේලාන් ට්‍රස්ට් බැංකුව විසින් එහි ව්‍යාපාර කටයුතු 1988 මාර්තු මාසයේදී කොළඹදී ආරම්භ කරන ලදී. ඒ සමඟ ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන බැංකු සංඛ්‍යාව 25 දක්වාද, දේශීය බැංකු සංඛ්‍යාව 6 දක්වාද වැඩි විය.

1988 වර්ෂයේදී ලංකා බැංකුව, ශාඛා සුදුසු පරිදි ස්ථානගත කිරීමේ ක්‍රමයක් ඇරඹීය. ලංකා බැංකුවට අයත් කැපපෙට්පොල ශාඛාව වැලිමඩ ප්‍රතිස්ථානගත කළ අතර, කොළඹ මධ්‍යම පාරෙහි පිහිටි ශාඛාව මැද කොළඹ වෙළෙඳ සංකීර්ණයේ ශාඛාව සමඟද, ගිනිගත්තේනෙහි බැංකු ශාඛාව නාවලපිටිය ශාඛාව සමඟද ඒකාබද්ධ කරන ලදී. මාවතගම සහ වත්තේගම ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා ' සී ' ශ්‍රේණියේ ප්‍රධාන ශාඛා වශයෙන් අධි ශ්‍රේණි ගතකළ අතර, පස්ගොඩ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛාව කමුරුපිටියෙහි ප්‍රතිස්ථානගත කරන ලදී. ලංකා බැංකුව විසින් දැරණියගල, බොරැල්ල, කැගල්ල කඩවිදිය, ගල්ගමුව සහ තංගල්ලෙහි පිහිටි ශාඛාද වඩා හොඳ ව්‍යාපාරික ස්ථාන කරා ගෙනයන ලදී. මෙම වෙනස්කම් අනුව 1988 වර්ෂය අවසාන වනවිට ලංකා බැංකුවේ ප්‍රධාන ශාඛා සංඛ්‍යාව 239 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවති අතර, ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා සංඛ්‍යාව 47 දක්වා අඩු විය. ශ්‍රී ලංකා වාණිජ බැංකුවේ මහරගම ශාඛාව විවෘත කිරීමත් සමඟම එහි ශාඛා සංඛ්‍යාව 16 දක්වා වැඩි විය. 1987 වර්ෂයේදී ව්‍යාපාරික කටයුතු ආරම්භ කළ සමීපත් බැංකුව පිටකොටුව, නුගේගොඩ සහ බොරැල්ල යන ස්ථානයන්හි ශාඛා කාර්යාල විවෘත කිරීමත් සමඟ එහි මුළු ශාඛා පද්ධතිය 1988 අවසානය වනවිට 4 දක්වා වැඩි විය. මේ අතර මහජන බැංකුවේ සහ විදේශ බැංකුවල ශාඛා සංඛ්‍යාවන් පිළිවෙලින් 298 හා 22 බැගින් නොවෙනස්ව පැවතුණි. ඒ අනුව, 1988 වර්ෂය අවසානයේදී ප්‍රතිස්ථානගත ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා හැරුණු විට මුළු වාණිජ බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව 700 ක් විය. මේ අතර ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවේ හොරණ සහ නාරාහේන්පිට ශාඛා ඇරඹීමත් සමඟ රට තුළ ක්‍රියාත්මක වන එහි ශාඛා සංඛ්‍යාව වර්ෂය අවසානය වනවිට 64 ක් විය.

1988 වර්ෂය තුළදී ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු සංඛ්‍යාව 11 දක්වා වැඩි කරමින් එහි නව බැංකු දෙකක් නුවරඑළිය හා මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයන්හි විවෘත කරන ලදී. අනුරාධපුර ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකුව හැර අනිකුත් සියළුම ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු අදාළ දිස්ත්‍රික්ක තුළ ශාඛා කාර්යාල පිහිටුවන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වර්ෂය අවසානයට ප්‍රධාන කාර්යාලද ඇතුළුව රට තුළ ක්‍රියාත්මක වූ මුළු ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව 80 දක්වා වැඩි විය.

1.49 සංඛ්‍යා සටහන

බැංකු ශාඛා ව්‍යාප්තිය

වර්ගීකරණය	1986	1987	1988
1. ආයතන සංඛ්‍යාව	28	33	36
1.1 වාණිජ බැංකු සංඛ්‍යාව	23	24	25
1.1.1 දේශීය බැංකු සංඛ්‍යාව	04	05	06
1.1.2 විදේශීය බැංකු සංඛ්‍යාව	19	19	19
1.2 ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු සංඛ්‍යාව (අ)	05	09	11
2. ශාඛා සංඛ්‍යාව*	791	823	844
2.1 වාණිජ බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව	699	699	700
2.1.1 දේශීය බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව (ආ)	676	677	678
2.1.1.1 ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා සංඛ්‍යාව	52	49	47
2.1.2 විදේශීය බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව	23	22	22
2.2 ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව	32	61	80
2.3 ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකු ශාඛා සංඛ්‍යාව	60	62	64

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

(අ) 1985 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු පනත යටතේ පිහිටුවනු ලැබූ ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු.

(ආ) ව්‍යාප්ති කාර්යාල, කවිවේරි ශාඛා, ගෙවීම් කාර්යාල සහ විදේශීය ශාඛා ඇතුළත්ය. එහෙත් ප්‍රධාන ශාඛාවන්ට අනුබද්ධිත ව්‍යාප්ති කාර්යාල වශයෙන් පවත්නා ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ශාඛා ඇතුළත් නොවේ.

* ප්‍රධාන කාර්යාලද ඇතුළත් වේ.

නියෝජිත බැංකු

ශ්‍රී ලංකාව තුළ නියෝජිත බැංකු ක්‍රමය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ පුරෝගාමී වූ යෝජනා ක්‍රමයක් රාජ්‍ය බැංකු දෙක වන ලංකා බැංකුව හා මහජන බැංකුව විසින් 1988 ඔක්තෝබර් මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ මගින් ණය ලබා ගන්නන් වෙත සරල සහ පහසු කොන්දේසි යටතේ සුළු පරිමාණයේ ණය සැපයීම සඳහා ග්‍රාමීය ණය දෙන්නන්ගේ සේවය ලබාගන්නා ලදී. ණය ලබාගන්නන් මත පැවි ඇති බර, ලියකියවිලි භාවිතය අවම කිරීම සහ අවිධිමත් මූල්‍ය වෙළෙඳපොලට සාපේක්ෂව පහළ පොළී අනුපාතික අය කිරීම මගින්, ලිහිල් කිරීම මෙම ක්‍රමයෙහි අරමුණ විය. සුළු ණය මුදල් අපේක්ෂා කරන්නන්හට ණය සැපයීම සඳහා නියෝජිතයින් පත් කිරීමට රාජ්‍ය බැංකු දෙක මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින් බලාපොරොත්තු වේ. කෙසේ වුවද, බැංකු වෙනුවෙන් තැන්පතු එක්රැස් කිරීමක් මෙම නියෝජිතයන් විසින් සිදු කිරීමක් අපේක්ෂා නොකෙරේ. බැංකු විසින් සියයට 18 ක වාර්ෂික පොළී අනුපාතිකයක් යටතේ එම නියෝජිතයන් හට ණය සැපයේ. නියෝජිතයන් විසින් සියයට 30 වාර්ෂික පොළී අනුපාතිකයක් යටතේ එම මුදල් තැවන ණයට දෙනු ලැබේ. මෙවැනි ණය පිළිබඳ උපරිමය රුපියල් 5,000 ක්ද, උපරිම කල්පිරීමේ කාලය අවුරුදු එකක් ද වේ. ආපසු ගෙවීම් දෙකිකව, සතිපතා, මාසිකව හෝ අර්ධ වාර්ෂිකව සිදු කළ හැකිවේ.

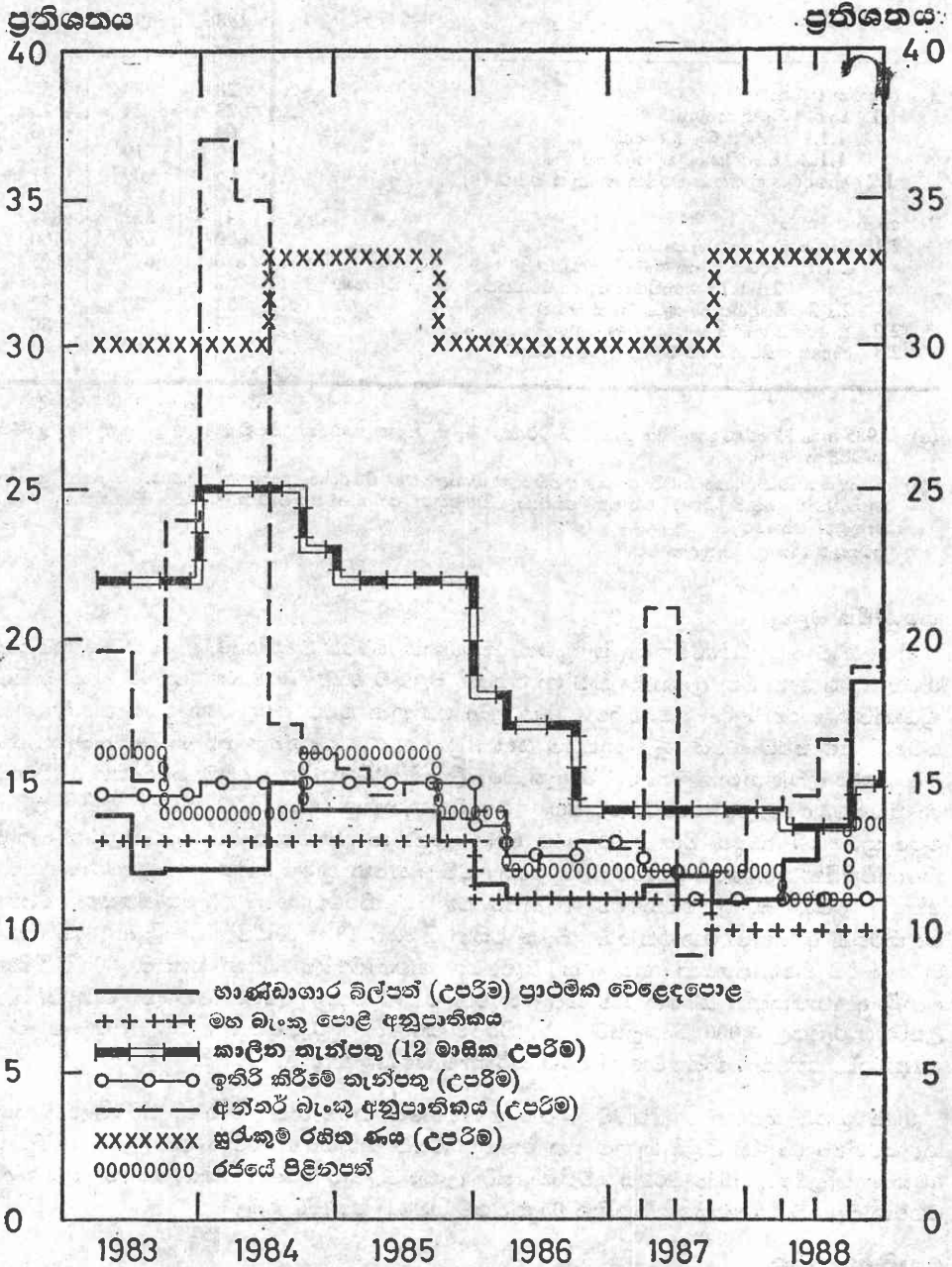
මෙම ක්‍රමය යටතේ කෘෂිකර්මය, සුළු පරිමාණයේ කර්මාන්ත, වාණිජ, පරිභෝජන සහ කල්පවත්නා භාණ්ඩ මිළදී ගැනීම සහ අනිකුත් විවිධ කාර්යයන් සඳහා ණය ලබා ගැනීමට අවකාශ සැලසේ. 1988 වර්ෂය අවසානයේදී ලංකා බැංකුව විසින් නියෝජිතයන් 100 ක්ද, මහජන බැංකුව විසින් නියෝජිතයින් 65 ක්ද මේ යටතේ පත්කර තිබුණි.

පොළී අනුපාතික

1988 දී ශ්‍රී ලංකාවේ පොළී අනුපාතික ව්‍යුහය ඉහළ නැගීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්වූයේ වැඩෙන උද්ධමන පීඩනයන් පිළිබිඹු කරමිනි. පොළී අනුපාතිකයන්හි ඉහළ යෑම වඩාත් කැපී පෙනෙන ලෙස දක්නට වූයේ පොළී අනුපාතික තීරණය වීම කෙරෙහි වෙළෙඳපොල බලවේග විසින් විශාල වශයෙන් බලපෑම් සිදු කෙරෙන වෙළෙඳපොලවලය.

පොළී අනුපාතික

කාර්තු අවසානයට පැවති සංඛ්‍යා

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

ප්‍රාථමික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි පොළී අනුපාතික වෙළෙඳපොළ බලවේග මගින් තීරණය වීම කෙරෙහි වැඩි වැඩියෙන් නැඹුරු වූ අතර බලධාරීන් එහිදී මැදිහත් වූයේ සුළු වශයෙන් පමණි. අරමුදල් සඳහා රජයේ ඉල්ලුම වැඩි වීම මූලික වශයෙන් පිළිබිඹු කරමින්, මෙම වෙළෙඳපොළේ පොළී අනුපාතික, විශේෂයෙන්ම, 1988 අවසාන මාස හතර තුළදී සැලකිය යුතු ඉහළ මට්ටමකට වැඩි විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි බර තබන ලද වාර්ෂික සාමාන්‍ය ඵලදාව 1987 අවසානයේ පැවති සියයට 10.77 සිට 1988 අවසානය වනවිට සියයට 18.86 දක්වා වැඩිවිය. ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ ප්‍රවනතාවයන්ට අනුකූලව ද්විතීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළේද සමාන වෙනස්කම් ඇති විය. 1987 දී පිළිවෙලින් වර්ෂයකට සියයට 7.26 ක් සහ 11.26 ක් වූ ද්විතීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වට්ටම් හා ප්‍රති වට්ටම් අනුපාතික, 1988 අවසානයට වර්ෂයකට සියයට 18 සහ 23 දක්වා පිළිවෙලින් වැඩිවිය. මේ අතර වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයේ වෙනස්කම් අනුව යමින්, මහ බැංකු සුරැකුම්පත් සඳහා වූ කුපන් පොළියද සියයට 11 සිට 14 දක්වා සැප්තැම්බර් මාසයේදී වැඩි කෙරුණි. මෙම සුරැකුම්පත්හි ඵලදාව කලින් නිකුත් වලදී පැවති වර්ෂයකට සියයට 12.19 හා 14.0 දක්වා වූ පරාශයක සිට සැප්තැම්බර් මාසයේදී පැවැත්වූ අවසාන වෙන්දේසියේදී වර්ෂයකට සියයට 16.2 දක්වා ඉහළ ගියේය.

අනෙකුත් වෙළෙඳපොළවල පොළී අනුපාතිකයන් ඉහළ යෑම මෙන්ම වාණිජ බැංකු අංශයෙහි කෙටිකාලීන අරමුදල් සඳහා වැඩි වූ ඉල්ලුමද පිළිබිඹු කරමින්, අන්තර් බැංකු ඒකාන්ත මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි පොළී අනුපාතික වර්ෂය තුළදී සැලකිය යුතු සේ වැඩි විය. මෙම වෙළෙඳපොළේ පොළී අනුපාතික 1987 අවසානයේ පැවති වර්ෂයකට සියයට 11-14 අතර පරාශයක සිට 1988 අවසානයට වර්ෂයකට සියයට 16-21 අතර පරාශයක් දක්වා ඉහළ නැඟුණි.

වර්ෂය තුළ වාණිජ බැංකු විසින් සිය තැන්පතු පොළී අනුපාතිකයන්හි වෙනස්කම් ගණනක් සිදු කරන ලදී. 1988 ප්‍රථම කාර්තුවේදී වර්ෂයකට සියයට 8.5 සහ 14.0 අතර පරාශයක සිට වර්ෂයකට සියයට 8.5 සහ 13.5 අතර පරාශයකට සුළු වශයෙන් පහත වැටුණු, එක් අවුරුදු සීමා-වක තැන්පතු සඳහා වූ අවම හා උපරිම පොළී අනුපාතික, නොවැම්බර් මාසයේදී, වර්ෂයකට සියයට 9.0 හා 15.0 අතර පරාශයක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙම අනුපාතික යළිත් දෙසැම්බර් මාසයේදී සියයට 9.0 සහ 15.5 අතර පරාශයකට ඉහළ නැඟුණි. මේ අතර, වාණිජ බැංකු විසින් තැන්පතු සහතික සඳහා පිරිනැමූ පොළී අනුපාතික 1987 අවසානයේ වර්ෂයකට සියයට 7.0 සිට 13.0 දක්වා වූ පරාශයක සිට වර්ෂයකට සියයට 8.0 සහ 14.9 අතර පරාශයකට 1988 අවසානය වනවිට වැඩි විය. මූල්‍ය සමාගම් විසින් තැන්පතු සහතික සඳහා පිරිනැමූ පොළී අනුපාතික වර්ෂයකට සියයට 8.0 සහ 18.0 අතර පරාශයක සිට වර්ෂයකට සියයට 10.0 සහ 18.0 අතර පරාශයකට සුළු වශයෙන් ඉහළ නැඟුණි.

මෑත අතීතයෙහි මූල්‍ය සමාගම් පිළිබඳව දක්නට වූ අහිතකර තත්ත්වයන් හේතු කරගෙන මහ බැංකුව මූල්‍ය සමාගම්හි තැන්පතු පොළී අනුපාතික විධිමත් කිරීමෙහි 1988 දීද නිරත විය. 1979 අංක 27 දරණ මූල්‍ය සමාගම් පාලන පනත යටතේ 1988 ජූනි මස 10 වැනි දින නිකුත් කළ නියෝගයට අනුව මාස 12 ක කාලයක් තැන්පතු සඳහා ගෙවිය හැකි උපරිම පොළිය වර්ෂයකට සියයට 17 සිට 20 දක්වා වැඩි කෙරුණි. එමෙන්ම, වට්ටමක් සහිතව නිකුත් කෙරෙන මූල්‍ය උපකරණ සඳහා වූ උපරිම වට්ටම් අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 16.7 නොඉක්මවිය යුතු බවද නියම කෙරුණි. මෙම උපරිම සීමාවන් 1988 අගෝස්තු 8 වැනි දින නැවත ඉහළ නංවන ලදී. ඒ අනුව, මාස 24 කට අඩු කාලයක් සඳහා වූ තැන්පතු සඳහා උපරිම පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 21 ක සරල පොළී අනුපාතිකයක් විය යුතු බවද, ඊට වැඩි පරිච්ඡේද විමේ කාලයක් දරන තැන්පතු සඳහා වර්ෂයකට සියයට 24 ක් විය යුතු බවද නියම විය. පරිච්ඡේද විමේදී ආපසු ගෙවන අගයට වඩා අඩු මිලකට නිකුත් කෙරෙන පිළිණපත් හා අනෙකුත් මූල්‍ය උපකරණ සඳහාද මෙම උපරිම පොළී අනුපාතිකම අදාළ විය.

වාණිජ බැංකුවල බර තැබූ ප්‍රමුඛ ණය දීමේ අනුපාතිකයේ සාමාන්‍යය සතිපතා පදනමක් මත පල කිරීම මහ බැංකුව විසින් දිගටම සිදු කරන ලදී. වෙනත් පොළී අනුපාතික පිළිබඳ ප්‍රවනතාවයනට සමානව, මෙම අනුපාතිකද ඉහළ යෑමේ ප්‍රවනතාවයක් දක්වීය. මින් වාණිජ බැංකු සඳහා අරමුදල් පිරිවැය වැඩි වීම මෙන්ම කෙටිකාලීන අරමුදල් සඳහා වැඩි වූ ඉල්ලුමද පිළිබිඹු විය. ප්‍රමුඛ ණය දීමේ අනුපාතිකයේ සාමාන්‍යය, 1988 දී වර්ෂයකට සියයට 12.9 සිට 17.2 දක්වා වූ පරාසයක උච්චාවචනය වූ අතර, 1987 දී මෙම අනුපාතිකය පැවතියේ වර්ෂයකට සියයට 13.5 හා 15.1 දක්වා වූ පරාසයකය.

වර්ෂය තුළදී මධ්‍යම හා දීර්ඝ කාලීන පොළී අනුපාතිකයන්හිද වෙනස්කම් දක්නට විය. රුපියල් සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොලෙහි වර්ෂයකට සියයට 11 පොළී අනුපාතිකයන් සහ අවුරුදු 6 ක පරිණත වීමේ කාලසීමාවක් සඳහා වූ කාණ්ඩය වෙනුවට වර්ෂයකට සියයට 12 ක පොළී අනුපාතිකයක් සහ 6-8 අවුරුදු පරිණත වීමේ කාලසීමාවක් සහිත කාණ්ඩයක්ද වර්ෂයකට සියයට 14 ක පොළී අනුපාතිකයක් සහ අවුරුදු 2 ක පරිණත කාලසීමාවක් සහිත කාණ්ඩයක්ද යනුවෙන් කාණ්ඩ දෙකක් වර්ෂයේ තුන්වැනි කාර්තුවේදී හඳුන්වා දෙන ලදී. වැඩි පොළියක් සහිත වූ සුරැකුම්පත් වෙනුවෙන් කෙටි පරිණත වීමේ කාලයක් නියම කරන ලද්දේ මධ්‍යකාලීන උද්ධමන අපේක්ෂාවන් කෙටිකාලීන උද්ධමන අපේක්ෂාවනට වඩා අඩු යයි භාවිතා හෙයිනි.

දීර්ඝකාලීන ණය දීමේ ආයතන අතුරින් ජාතික සංවර්ධන බැංකුව සිය පොළී අනුපාතික වෙළෙඳපොල අනුපාතිකයනට සම්බන්ධ කිරීම සඳහා වැදගත් වෙනස්කම් සිදු කළේය. උද්ගරණයක් වශයෙන් 1988 මැද සිට ක්‍රියාත්මක වූ තුන්වැනි සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත (සුමක) ව්‍යාපෘතිය යටතේ විචලනය වන ප්‍රතිමූල්‍ය අනුපාතිකයන් හඳුන්වා දෙන ලදී. මේ සඳහා 6 මසක කාලයක් තුළ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රතිමූල්‍ය අනුපාතිකය, ඊට කලින් මාස 6 තුළ පැවති වාණිජ බැංකු සාමාන්‍ය බර තැබූ ප්‍රමුඛ ණය දීමේ අනුපාතිකයෙන් ප්‍රතිශත අංක 6 ක් අඩු කිරීමෙන් ලබා ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, එම ප්‍රතිමූල්‍ය උපයෝගී කරගෙන සපයන ණය සඳහා පොළී අනුපාතික තීරණය නොකළේත් ණය දෙන ආයතන වලට සිය මෙහෙයුම් පිරිවැය සහ ව්‍යාපෘති අවදානම පදනම් කරගෙන ප්‍රතිමූල්‍ය පොළී හා ණය දීමේ පොළී අනුපාතික අතර පරතරය තීරණය කර ගැනීමට නිදහස ලැබුණි. ව්‍යාපෘති සඳහා සාප්පු ණය සැපයීම් සඳහාද සාමාන්‍ය බර තැබූ ප්‍රමුඛ ණය දීමේ අනුපාතිකයට ඇදන ලද ස්ථාවර හා විචල්‍ය අනුපාතික හඳුන්වා දෙන ලදී. මේඅතර, උපකරණ මූල්‍යකරණය, වාණිජ ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම් සහ කාරක ප්‍රාග්ධනය සඳහා දුන් අත්තිකාරම් සහ ණය මුදල් ලැබෙන තෙක් දෙන අත්තිකාරම් සඳහා වූ පොළී අනුපාතික 1988 ජනවාරි මස සිට වැඩි කෙරුණි. මේ අනුව මෙම අංශ සඳහා වූ ණයදීමේ පොළී 1987 අගදී පැවති වර්ෂයකට සියයට 14 සිට වර්ෂයකට සියයට 15 සිට 18 දක්වා වූ පරාසයකට 1988 අවසානයේදී ඉහළ ගියේය. මේ අතර රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවද නිවාස කටයුතු සඳහා වූ ණය පොළී සම්බන්ධිතව සුළු වශයෙන් ඉහළ නැංවීම් කළහ. අනෙකුත් දිගුකාලීන ණය දෙන ආයතනවල ණය පොළී අනුපාතිකයන් වසර තුළ නොවෙනස්ව පැවතුණි.

මහ බැංකු කටයුතු

මහ බැංකුවේ මුළු වත්කම් හා වගකීම් 1988 අවසානයේදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 55,332 ක් වූයේ වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,888 ක හෙවත් සියයට 22 ක වර්ධනයක් දක්වමිනි. මේ හා සැසඳීමේදී 1987 වර්ෂයේ දක්නට වූයේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,280 ක (සියයට 5 ක) වැඩි වීමකි.

වත්කම් පැත්තේ, ජාත්‍යන්තර සංචිතය (දළ) පිළිවෙලින් සිව් වැනි වසරටත් පහත වැටුණි. ජාත්‍යන්තර සංචිතය 1988 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,223 (සියයට 14) කින් අඩු වූයේ මූලික වශයෙන් විදේශීය සුරැකුම්පත් හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආයෝජනයන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 701 කින් අඩු වූ හෙයිනි. මීට අමතරව, මුදල් ශේෂ සහ විදේශීය ශේෂද රුපියල් දශ ලක්ෂ 522 කින් පහත වැටුණි.

පසුගිය වර්ෂ දෙකේ දක්නට වූ ප්‍රවණතාවයට අනුව, මහ බැංකුවේ දේශීය වත්කම් (අනෙකුත් වත්කම් හා ගිණුම් හැර) රුපියල් දශ ලක්ෂ 10,659 (සියයට 36) කින් කියුණු ලෙස වර්ධනය විය. මෙම වැඩි වීම සියළු ප්‍රධාන දේශීය වත්කම් කාණ්ඩයන්හි පිළිබිඹු විය. රජයට දුන් ණය සහ අත්තිකාරම් සහ රජයේ සහ රජය සහනික කළ සුදාකුම්පත්හි ආයෝජන පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 926 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,356 කින් වැඩි විය. වාණිජ බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතනවලට දුන් අත්තිකාරම්ද රුපියල් දශ ලක්ෂ 358 ක වැඩි වීමක් වාර්තා කළ අතර මින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 216 ක් කෙටිකාලීන ණයෙහි වර්ධනයට අදාළ විය. වෙනත් ආයතනයන්ට බැංකුවේ දායක වීම් 1988 අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 220 දක්වා ඉහළ නංවමින් මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාදේශීය ග්‍රාමීය සංවර්ධන බැංකු සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 20 කින් දායකවිය. මේ අතර, බැංකුවේ අනෙකුත් වත්කම් හා ගිණුම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 451 කින් වර්ධනය විය.

වගකීම් පැත්තේ, සංසරණයෙහි පවතින ව්‍යවහාර මුදලින් සහ තැන්පතු වලින් සමන්විත මූල්‍ය වගකීම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 10,608 කින් 1988 දී වැඩි විය. සංසරණයේ පවතින මුදල් රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,308 කින් සහ තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 5,300 කින් ඉහළ ගියේය. රජයේ වාණිජ බැංකුවල සහ ජාත්‍යන්තර සංවිධාන/විදේශීය රජයන්/විදේශීය බැංකු ආයතනයන්හි තැන්පතු පිළිවෙලින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,960 කින්, රුපියල් දශ ලක්ෂ 986 කින් සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,323 කින් වර්ධනය විය. 1988 පෙබරවාරි හා සැප්තැම්බර් මාසවල දී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතයන් ඉහළ නැංවීමත් සමඟ වාණිජ බැංකු තැන්පතු රුපියල් දශ ලක්ෂ 986 කින් ඉහළ නැංවුණි. මේ අතර රජයේ නියෝජ්‍යායතන සහ ආයතන හා අනෙකුත් අංශවල තැන්පතු වර්ෂය තුළ අඩු විය.

මධ්‍ය හා දිගුකාලීන ණය අරමුදලේ ප්‍රතිමූල්‍ය ධාරිතාව වැඩි කිරීමේ අවියෙන් බැංකුවේ සාමාන්‍ය සංචිතයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 600 ක් 1988 දෙසැම්බර් මස අරමුදලට මාරු කරන ලදී. මින් අරමුදලේ මුළු සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,875 දක්වා වැඩි විය. වර්ෂයේදී බැංකුවේ අනෙකුත් වගකීම් හා ගිණුම් රුපියල් දශ ලක්ෂ 229 කින් වර්ධනය විය.

මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය

මූලික වශයෙන් දේශීය ණය ප්‍රසාරණය හේතුකරගෙන මූල්‍ය සමස්තයන්හි අධි ප්‍රසාරණයක් ඇති වූ තත්ත්වයක් යටතේ 1988 මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය මූලික වශයෙන් විවට වෙළෙඳ කටයුතු උපයෝගී කර ගනිමින් ආර්ථිකයේ අධි ද්‍රවශීලතාවය ඇද ගැනීම කෙරෙහි යොමු විය. මෙහිදී ගත් ක්‍රියා මාර්ගයනට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළේ කටයුතු කිවු කිරීම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා ප්‍රති ගැණුම් වෙළෙඳපොළක් පිහිටුවීම, මහ බැංකු සුදාකුම්පත් නිකුත් කිරීම සහ වාණිජ බැංකුවල ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතිකයන් ඉහළ නැංවීම ඇතුළත් විය.

සතිපතා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කිරීමෙන් සහ පොළී අනුපාතිකයනට වෙළෙඳපොළ තත්ත්වය අනුව වෙනස් වීමට ඉඩ දීම මගින් ප්‍රාථමික භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළෙහි මහ බැංකු නොවන ආයෝජකයන් දිරිමත් කරන ලදී. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි බර තැබූ සාමාන්‍ය ඵලදා 1988 මුලදී පැවති සියයට 10.8 සිට ජුනි මසදී සියයට 13.52 දක්වාද, ඉන්පසු වර්ෂය අවසානයේදී සියයට 18.9 දක්වාද වැඩි විය.

විවට වෙළෙඳ කටයුතු සම්බන්ධ නව ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය වූයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදාවට වෙළෙඳපොළ තත්ත්වය අනුව වෙනස් වීමට ඉඩ හැරීමය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මහජනයා අතර වඩාත් ජනප්‍රිය වී ඔවුන්ගේ ආයෝජන 1988 දී සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නව නිකුතුවල වැඩි වැඩියෙන් දායක වීමට සිදු වීමෙන් මහ බැංකුව මත පැවරී තිබූ බර මින් තරමක්දුරට අඩු විය. මහජනයා අතර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වඩාත් ජනප්‍රිය කරලීම සඳහා අමතර පියවරක් වූයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පරිණත වීමට පෙර

වට්ටම් කිරීම සඳහා ප්‍රතිගැනුම් වෙළෙඳපොලක් පිහිටුවාලීමය. මෙම ක්‍රියා මාර්ගයන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මහ බැංකු නොවන ආයෝජකයන්ගේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දැරීම් 1987 අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 8.2 සිට 1988 අවසානයට රුපියල් බිලියන 11.4 දක්වා වැඩි වූයේ සියයට 39 ක වර්ධනයක් දක්වමිනි.

මේ හා සමානව, වෙළෙඳපොල තත්ත්වයන්හි වෙනස්වීම් සැලකිල්ලට ගෙන රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වූ පොළී අනුපාතික හා පරිණත වීමේ කාලපරිච්ඡේද 1988 දී වෙනස් කරන ලදී. මෙහිදී අඩු පොළී අනුපාතික සමඟ දිගු පරිණත කාලසීමාවන් සහිත සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම දිගටම කර ගෙන ගිය අතර වැඩි පොළී අනුපාතික හා කෙටි පරිණත වීමේ කාලසීමාවන් සහිත සුරැකුම්පත් හඳුන්වා දෙන ලදී.

සංකෝචනාත්මක මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය තවත් සවිමත් කිරීම සඳහා වාණිජ බැංකු ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතයන් 1988 දී දෙවරක් වැඩි කරන ලදී. පළමුව, 1988 පෙබරවාරි මස ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතිකය ප්‍රතිශත අංක 3 කින් වැඩි කර සියයට 13 දක්වා ඉහළ දමන ලදී. 1988 සැප්තැම්බර් මාසයේදී එය තවදුරටත් ප්‍රතිශත අංක 2 කින් වැඩි කර සියයට 15 දක්වා ඉහළ දමන ලදී. කෙසේ වෙතත්, වාණිජ බැංකුවල අධික අතරමැදිකරණ පිරිවැය අඩු කිරීම සඳහා අවස්ථා දෙකේම එම වැඩි වීම් ශ්‍රී ලංකා රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල ආයෝජන වශයෙන් පවත්වා ගැනීමට අවසර දෙන ලදී. 1988 දී සංචිත අනුපාතයේ කළ ප්‍රතිශෝධනය සමඟ, සංවර්ධන මූල්‍ය සමායතනය විසින් නිකුත් කළ පිළිණපත් වශයෙන් තබාගත හැකි සංචිත ප්‍රමාණය කාලීන හා ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු සඳහා නියමිත සංචිත ප්‍රමාණයෙන් අටෙන් එකක ප්‍රමාණයේ සිට දහයෙන් එක දක්වා අඩු කරන ලදී.

ආර්ථිකයෙහි අධි ද්‍රවශීලතාවය ඇද ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව සිය සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම 1988 මාර්තු මසදී ඇරඹීය. 1988 ප්‍රථම භාගයේදී මෙම සුරැකුම්පත්වල කුපන් පොළිය සියයට 11 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පැවති මුත්, එලදව වෙළෙඳපොල තත්ත්වයන් අනුව වෙනස් වීමට ඉඩ හරින ලදී. මේ අනුව, මෙම සුරැකුම්පත්වල එලදව 1987 හි පැවති සියයට 12.5 සිට 1988 ප්‍රථම භාගයේදී සියයට 14 දක්වා වැඩි විය. ඒ අතරම සුරැකුම්පත්හි පරිණත වීමේ කාලය වර්ෂ එකක සිට මාස 6 දක්වා කෙටි කරන ලදී. සැප්තැම්බර් මස කුපන් පොළිය සියයට 14 ක් දක්වා වැඩි කළෙන්, එලදව වර්ෂයකට සියයට 16.2 දක්වා වැඩි විය. නොපියවා පැවති මහ බැංකු සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණය 1987 අවසානයේ පැවති රුපියල් දශ ලක්ෂ 20 සිට 1988 ජූනි මස රුපියල් දශ ලක්ෂ 513 දක්වා වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, එයට පසුව විවට වෙළෙඳපොල කටයුතු වලදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම නිසා නොපියවා පැවති සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් අඩු විය.

සහන සැලසීමේ අවශ්‍යතා ඇති වූයෙන් 1988 වර්ෂය තුළ තුන් වරක් දැඩි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය ලිහිල් කිරීමට සිදු විය. පළමුව, විපතට පත් මූල්‍ය සමාගම් කිහිපයකට සිය කටයුතු පවත්වාගෙන යෑමේ හැකියාව ලබා දීමටත්, විශ්වාසය දිනා ගැනීමටත් ඉඩ සැලසීම සඳහා ප්‍රති-මූල්‍ය පහසුකම් සැලසීමට සිදු විය. මෙම ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් වාණිජ බැංකු මගින් ලබා ගැනීමට ඉඩ සලසන ලද අතර, පොළී අනුපාතිකය වර්ෂයකට සියයට 12 ක්ද, පරිණත වීමේ උපරිම කාලය වර්ෂ 7 ක්ද විය. ණය දීමේ ආයතනයනට සියයට තුනකට වැඩි නොවන පොළී පරතරයක් තබා ගැනීමටද ඉඩ දෙන ලදී. මෙම පහසුකම යටතේ සලසන ලද ප්‍රතිමූල්‍ය ප්‍රමාණය 1988 අවසානයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 82 ක් විය. 1988 අවසාන කාර්තුවේ කලබලකාරී තත්ත්වය උත්සන්න වීමෙන් කර්මාන්ත කරුවන් සහ අපනයන කරුවන් දුෂ්කරතාවයනට මුහුණ දුන් හෙයින්, තවත් සහනදායී පියවර දෙකක් 1988 අවසාන කාලයේදී හඳුන්වා දෙන ලදී. ඉන් පළමුවැන්න නම් කලබලකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් ද්‍රවශීලතා ගැටළුවලට මුහුණ දුන් වාණිජ බැංකු සඳහා මහ බැංකුව විසින් මුදල් නීති පනතේ 83(1) සි වගන්තිය යටතේ තාවකාලික සහන සැලසීමයි. වර්ෂයකට සියයට 15 ක විශේෂ පොළී අනුපාතිකයක් යටතේ සපයන අත්තිකාරමක්

ලෙස මෙම සහනය ලබා දෙන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රසාරණය සීමා කිරීමේ සමස්ත ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට මෙම පියවර අනුකූල වීම සහතික කරනු වස් මෙම පහසුකම අන්තර් බැංකු ඒක්ෂණ මුදල් වෙළෙඳපොළෙහි ශුද්ධ වශයෙන් ණය ලබා ගත් වාණිජ බැංකු සහ සංවිත අවශ්‍යතාවයන්ට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වැඩියෙන් රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් තම වත්කම් අතර තබා නොගත් වාණිජ බැංකු වලට පමණක් සීමා කෙරුණි. දෙවනුව, වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුව තුළ ඇති වූ කලබලකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් ගැටළුවලට මුහුණ දුන් අපනයන කරුවන් හට අමතර තාවකාලික පහසුකම් ලබා දෙන ලදී. වාණිජ බැංකු මගින් ලබා ගත යුතු වූ මෙම පහසුකම යටතේ අපනයන කරුවන්ට දුන් සුර්ව අපනයන අත්තිකාරම් සඳහා මහ බැංකුව විසින් වාණිජ බැංකුවලට දුන් ප්‍රතිමූල්‍ය ණය සඳහා වූ කාලසීමාව මාස 3 සිට මාස 5 දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී. මෙම පහසුකම, වැඩකටයුතුවලට බාධා පැමිණීම නිසා අපනයන ගිවිසුම් සපුරාලීමට නොහැකි වූ අපනයන කරුවන්ට පමණක් සීමා කරන ලදී. මෙම පහසුකම් දෙකම කෙටිකාලීන වූ අතර, ඒවා 1989 ජනවාරි මාසය අවසානයේ නවත්වා දැමීමට නියමිතව තිබුණි.

1988 ජාතික ණය සැලසුම පිළිවෙලින් අට වැනි වසරටත් ණය දීම පිළිබඳ මග පෙන්වීමක් ලෙස පිළියෙල කරන ලදී. මෙම වර්ෂයේ සැලසුමට වාණිජ බැංකු සහ දිගු කාලීන ණය දීමේ ආයතන විසින් පෞද්ගලික අංශයට දුන් ණය ඇතුළත් විය. විශේෂයෙන්ම වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවේ රටේ පැවති නොසන්සුන්තාවය නිසා ණය සැලසුමේ ප්‍රගතිය පරීක්ෂා කිරීම දුෂ්කර වුවත්, සැලසුම යටතේ කළ ණය බෙදා වෙන් කිරීම් ආර්ථිකයේ විවිධ අංශයන්ට බැංකු ණය ලබා දීමේදී වාණිජ බැංකු වෙත මහඟු මග පෙන්වීමක් විය.